

I

PREDGOVOR

Koncept menadžmenta ljudskih resursa je veoma popularan trend u akademskom svetu i u biznisu. Opredeljenje autora da se bavi ovom problematikom bio je svojevrsan izazov, imajući u vidu da je još uvek afirmacija koncepta menadžmenta ljudskih resursa u Srbiji u začetku.

Globalizacione tendencije postavljaju nove zahteve pred mnogobrojne delatnosti, koje obuhvataju različite menadžment koncepte. Tendencije su involvirane u većinu industrija, a među njima i u graditeljstvo. Značaj menadžmenta ljudskih resursa u graditeljstvu u internacionalnom okviru je savremeno stremljenje. Strateški pristup, tako ustanovljen, treba da doprinese uspešnom pozicioniranju graditeljskih kompanija na međunarodnom tržištu.

Ova monografija predstavlja značajan doprinos oblasti menadžmenta ljudskih resursa u Srbiji za akademski svet, biznis i vladu. Ova oblast, koja je do skoro bila nepoznanica u poslovanju na našim prostorima, je neophodnost svakog savremenog poslovanja. U graditeljstvu je, utoliko značajnija zato što je osnovna konkurentska prednost ove industrije upravo u izvozu stručnjaka. Autor je ne samo ukazao na značaj menadžmenta ljudskih resursa, već je i dao sugestije kako da se uspešno primeni uz upotrebu informacione tehnologije u graditeljskim kompanijama.

Osnovne postavke ovog rada su zasnovane na suočavanju sa slojevitosti menadžmenta ljudskih resursa. Formiranje teorijskog modela menadžmenta ljudskih resursa u graditeljstvu, predstavlja pokušaj unapređenja postojećeg znanja da se u uzajamnosti iskustva i savremenosti pronade put ka poslovnom uspehu. Model je proizašao iz iscrpne analize stručne literature i dugotrajnog naučnoistraživačkog rada baziranog na intervjuima sa *project*

manager-ima, stručnjacima u građevinarstvu, koji su radili preko jugoslovenskih građevinskih organizacija u inostranstvu u vreme prosperiteta građevinarstva kod nas. Primena modela, koja uslovljava implementaciju informacionih tehnologija, nesumnjivo će doprineti afirmaciji građevinskih kompanija na svetskom tržištu i graditeljstvu kao industriji koja značajno utiče na porast nacionalnog dohotka, pa, prema tome, i doprinosi prosperitetu srpske privrede.

Ova monografija je bazirana na naučnom pristupu analizi upravljanja ljudskim resursima u graditeljstvu, pri čemu su izvorni podaci istraživanja dobijeni sa projekata iz inostranstva na kojima su učestvovali i naši stručnjaci. To je ujedno i jedan od prvih naučno-istraživačkih radova u oblasti upravljanja ljudskim resursima u graditeljstvu kod nas, u kojem je autor pokazao izvanrednu upornost, strpljenje i volju za naučnom istinom u jednoj, na žalost kod nas, još uvek marginalizovanoj oblasti graditeljskog menadžmenta. Na tom putu autor se, možda i nesvesno strogo pridržavao razmišljanja velikog naučnika D. N. Mendeljeva (1834-1907) „Kod naučnog proučavanja ma kog problema postoje dva osnovna krajnja cilja, a to su predviđanje i korist.“

Ovo istraživanje je takođe pokazalo koliki je značaj uloge menadžmenta ljudskih resursa u poslovanju danas. Postavljeni teorijski model u međunarodnom menadžmentu ljudskih resursa namenjenom graditeljstvu daje smernice o implementaciji ovog novog koncepta upravljanja ljudskim potencijalom i sugestijama kako prilagoditi postojeće personalne službe da u pravom smislu te reči upravljaju ljudskim resursima po svetskim standardima. Krajnji rezultat ovog istraživačkog projekta je pokazao da ljudski faktor predstavlja okosnicu razvoja graditeljstva.

U svakom slučaju, menadžment ljudskih resursa treba razvijati kao disciplinu u srpskim graditeljskim organizacijama da bi stekle i održale konkurentne prednosti na inostranom tržištu.

Specifični ciljevi su rezultat opšteg cilja da se unapređenje konkurentskih prednosti postigne kreiranjem znanja i razvijanjem dizajna učećih organizacija, koje uz pomoć informacionih tehnologija obezbeđuju putokaz za uspeh. Srpskim građevinskim kompanijama je posle višegodišnjeg gepa u znanju, što se tiče aspekta upravljanja ljudskim resursima, pa i menadžmenta uopšte, potrebno da se

animiraju i pokrenu sve strukture da bi graditeljstvo ponovo beležilo progres.

Gradevinarstvo je u Jugoslaviji učestvovalo sa više od 10% u bruto nacionalnom proizvodu, što predstavlja pokazatelj koji je svrstavao u ekonomski razvijene zemlje. S druge strane, graditeljske kompanije su poslovale na internacionalnom planu, pa je stoga izvoz bio ključna komparativna prednost ovih organizacija.

Efekti primene menadžmenta ljudskih resursa u graditeljstvu, prema tome, doprineće efektivnosti i efikasnosti graditeljskih kompanija, što će, nesumnjivo, rezultirati na njihovo bolje pozicioniranje na domaćem i svetskom tržištu.

U Beogradu, februar, 2009. godine

Recenzenti